

Vergaderjaar 2018–2019

35 078

Staat van de Europese Unie 2019

Nr. 26

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 februari 2019

Hierbij doe ik u, zoals verzocht tijdens het debat over de Staat van de Unie op 7 februari jl., een brief toekomen over de uitvoering van de motie van de leden Asscher en Buitenweg over het afdwingen van volledige transparantie over de afzenders van politieke advertenties bij Facebook (Kamerstuk 35 078, nr. 21).

Het kabinet onderschrijft het belang van vrije informatievergaring op basis waarvan burgers hun politieke keuzes kunnen baseren. Transparantie over online politieke advertenties helpt daarbij en techbedrijven hebben hier een belangrijke rol bij te spelen. Het is dan ook positief dat niet alleen Facebook, maar ook Google, Twitter en Mozilla zich met de ondertekening van de Europese gedragscode voor de aanpak van desinformatie committeren maatregelen te nemen om de transparantie rond politieke advertenties te bevorderen. De huidige Europese gedragscode is een vorm van zelfregulering van de techbedrijven waarvan de uitvoering van de gedragscode nauwgezet wordt gemonitord. Dat gebeurt maandelijks op Europees niveau op een transparante wijze d.m.v. openbare rapportages.¹ Zoals de Europese Commissie heeft aangegeven in reactie op de eerste rapportages van techbedrijven moet de inzet van deze bedrijven geïntensiveerd worden. Dit geldt o.a. op het gebied van transparantie van politieke advertenties, toegang tot data van de platforms voor onderzoeksdoeleinden en het zorgen voor goede samenwerking tussen de platforms en EU lidstaten door de contactpunten van het snelle waarschuwingsysteem voor desinformatie (Rapid Alert System). Het kabinet onderschrijft deze zienswijze. Het kabinet hecht bij de monitoring van techbedrijven sterk aan Europese en internationale samenwerking en zal daarin ook zelf blijven bezien in hoeverre er voldoende aandacht is voor de manieren waarop deze bedrijven desinformatie bestrijden. Hierbij vindt

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/first-results-eu-code-practice-against-disinformation>

het kabinet het van belang dat deze maatregelen de vrijheid van meningsuiting niet in de weg staan.

Naar aanleiding van uw verzoek om uiterlijk drie weken voor de komende Provinciale Statenverkiezingen bij Facebook de garantie af te dwingen volledige transparantie over de afzender van politieke advertenties te geven, is er contact geweest met Facebook. Daarbij heeft het kabinet Facebook uitdrukkelijk verzocht het traject met betrekking tot transparantie van politieke advertenties te bespoedigen. Het kabinet en de Europese Commissie beschikken momenteel niet over de bevoegdheid om dit af te dwingen. Facebook heeft laten weten bezig te zijn met het uitrollen van aanvullende maatregelen t.a.v. transparantie waarmee politieke advertenties als dusdanig worden gemarkeerd en een digitale doorzoekbare bibliotheek beschikbaar komt met alle politieke advertenties. Zij hebben de garantie gegeven deze maatregelen eind maart uit te rollen, in alle EU lidstaten op hetzelfde moment, zodat dit gereed is voor de verkiezingen voor het Europees parlement.

Politieke partijen kunnen daarnaast een voorbeeldrol vervullen in de transparantie over hun online advertenties. Ik vind het wenselijk dat politieke partijen transparant zijn rondom de advertenties die zij plaatsen in verkiezingstijd, maar ook daarbuiten. Het onderwerp digitale politieke campagnes komt ook terug in het rapport van de Staatscommissie Parlementair Stelsel. Het kabinet werkt aan een reactie op dit rapport. Daarnaast kijkt het kabinet naar de mogelijkheden om regels over digitale campagnevoering in de nieuwe Wet op de Politieke Partijen op te nemen, zoals microtargeting en het vergroten van transparantie rond digitale campagnes.² In dit kader laat het kabinet een internationaal vergelijkend onderzoek uitvoeren naar de wet- en regelgeving in andere landen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

² Kamerstuk 32 752, nr. 54.